

ник исследования вспоминает не вчерашний день прослушивания, как в Day-After-Recall, а практически весь недельный период, что приводит к искажению эмпирических данных. Резюмируя вышесказанное, необходимо отметить, что условного универсального и «идеального» способа измерения радиовещания не существует, поскольку каждая из описанных методик имеет свои достоинства и ограничения. В указанных контекстах на первый план выходят, прежде всего, материальные и организационные возможности исследовательской компании при осуществлении итогового выбора методики замера аудитории радиовещания.

НОВЫЯ ФОРМЫ ВЯШЧАННЯ Ў СУЧАСНЫМ БЕЛАРУСКІМ РАДЫЁЭФІРЫ

Д. А. Шэйка,
навуковы кіраўнік – Г. Л. Лебедзева
Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

Тэхналагічны прагрэс прывёў да трансфармацыі спосабаў дастаўкі інфармацыі і доступу да яе, размывання граніц паміж медыя, збліжэння і узаемаўплыву розных відаў СМІ. Працэс змяшэння традыцыйных і новых медыя прывёў да ўдасканалення кантэнту і стварэння альтэрнатыўных медыяпляцовак. Такія сродкі масавай інфармацыі як тэлебачанне, друкаваныя выданні і радыё паступова перамяшчаюцца ў інтэрнэт-прасторы. Спачатку секіва ўспрымалася прафесіяналамі радыё толькі як дадатковы сродак для распаўсюджвання даведачнай інфармацыі пра радыстанцыю. З часам інтэрнэт стаў успрымацца як новы перспектыўны канал распаўсюджвання інфармацыі.

Структура медыяспажывання кардынальна змянілася за апошнія два дзесяцігоддзі. Прычын таму шмат. Сярод іх вылучаюць агульную лічбавізацыю медыя, з'яўленне персанальных сродкаў і асяродзяў спажывання, укараненне новых камунікацыйных стратэгий, змены ў эканоміцы медыя, карэнны зрух у тэматычнай і фарматнай структуры запыту грамадства на інфармацыю, змяненні ў распарадку дня спажываўцоў, зрух пакаленняў.

Звычайкі карыстальнікаў змяняюцца разам з распарадкам дня, укараняюцца новыя інструменты спажывання. Раней спажыванне прыходзіла праз настольныя камп'ютары, на графіках наведвання былі бачныя два ўсплёскі – ранішні пасля прыходу на працу і падключэнні да сеціва і вячэрні, характэрны для ўладальнікаў дамашніх персанальных камп'ютараў. Пазней графік наведвання згладзіўся. Медыяспажыванне з мабільных прылад заняло такія слоты часу, як паездка на працу і з працы, абедзенны перапынак. З'явілася дамашняе ранішняе спажыванне з мабільных прылад адразу пасля сну і падчас сняданку. Можна канстатаваць своеасаблівы рэнесанс аўдыякультуры, якая да гэтага, перажыўшы росквіт у эпоху распаўсюджання радыё, сышла ў цень праз дамінаванне культуры экраннай. Пры гэтым цікавасць да відэа- і тэкставага кантэнту не знік, і аўдыякантэнт, набыўшы разнастайнасць фарматаў, стаў каціравацца не менш за іншыя віды кантэнту.

У працэсе актыўнага выкарыстання сучасных тэхналогій з'яўляюцца новыя формы вяшчання. На думку М.М. Лукіной, да такіх можна аднесці наступныя чатыры формы [1, с. 199]. Першая – трансляцыя эфіру аналагавых радыёстанцый у інтэрнэце. Гэта азначае толькі перанос традыцыйнага радыёвяшчання на новае тэхналагічнае поле. Другая форма – вяшчання радыёстанцый толькі ў сеціве і толькі для інтэрнэт-аўдыторыі. Падобны тып вяшчання можна назваць анлайн-радыёвяшчаннем. Да трэцяй формы адносяць інтэрнэт-сэрвісы, якія выкарыстоўваюць тэхналогію аўдыясक्रоблінгу. Прыкладам служыць партал Last.fm, здольны аналізаваць музычныя густы карыстальніка і на іх аснове прапаноўваць кліенту яго асабісты паток аўдытрэкаў. Чым больш наведвальнік сайта слухае музыку, тым больш сістэматызаванай становіцца інфармацыя аб яго перавагах і тым больш дакладныя рэкамендацыі новай музыкі ён атрымае. Чацвёртая форма трансляцыі аўдыяфайлаў у інтэрнэце – падкастынг. Ён спалучае ў сабе ўсе пазітыўныя бакі радыёвяшчання, узмацніўшы іх перавагамі новага канала распаўсюджання інфармацыі – інтэрнэта. Сярод станоўчых момантаў вылучаюцца гібкасць і лёгкасць распаўсюджання інфармацыі, неабмежаванасць ахопу аўдыторыі. Да найбольш значных пераваг адносіцца магчымасць самастойнага выбару праграм, навін і музычных трэкаў, якая

з'яўляецца ў слухача, які выкарыстоўвае дадзеную тэхналогію прыёму сігналу.

Беларускае радыёвяшчанне ў інтэрнэце прадстаўлена ў асноўным аналагавымі радыёстанцыямі, якія маюць уласны сайт, дзе размешчана асноўная інфармацыя аб радыёстанцыі, яе вядучых, праектах і г. д. Асабліваасцю аналагавага вяшчання ў інтэрнэце з'яўляецца спосаб трансляцыі кантэнт. Першапачаткова існавала пэўная станцыя ў FM-дыяпазоне, а затым, са з'яўленнем інтэрнэта, яна пачала рэтрансляваць сваё вяшчанне ў сетку. Па такім шляху пайшлі многія буйныя сродкі масавай інфармацыі – Першы Нацыянальны канал Беларускага радыё, канал «Культура» Беларускага радыё, станцыі «Радыус FM», «Unistar», «Новое радио» і іншыя.

Менш распаўсюджаная форма ў сучаснай беларускай медыяпрасторы – вяшчанне радыёстанцый толькі ў сеціве і толькі для інтэрнэт-аўдыторыі. Прыкладам такога варыянту вяшчання з'яўляецца Wargaming.FM. Гэта інтэрнэт-радыё для аматараў відэагульняў World of Tanks, World of Warships і World of Warplanes. Сетку вяшчання складаюць музычныя блокі і інфармацыйна-забаўляльныя праграмы для прыхільнікаў відэагульняў. Існуе нават спецыяльная мадыфікацыя, якая дазваляе слухаць Wargaming.FM непасрэдна ў кліенце камп'ютарнай гульні. Адною з візітовак станцыі з'яўляецца перадача «Кадровый резерв 2.0». Яна выходзіць у інтэрнэт-эфір ад панядзелка да чацвярга. Асноўныя рубрыкі – «Турнир 1x1», «Даёшь реплей» (агляд найбольш значных дасягненняў карыстальнікаў у гульнях), «Музыкальный барабан» (музычная віктарына), «Звуковая разведка», «Ты кто такой?» (танкавая віктарына), «По КД», «Самый лучший день» (розыгрыш падарункаў за выкананне творчых заданняў). Таксама ў анлайн-эфіры гучаць праграма прывітанняў і віншаванняў «Полевая почта», агляд музычных навінак тыдня «Курс музыкального бойца» і іншыя праекты. Яшчэ адным прыкладам анлайн-радыё ў нашай краіне служыць інтэрнэт-радыё Radio Plato. На дадзены момант радыё працуе ў рэжыме кругласутачнага джукбокса, але з часам плануецца ўвядзенне жанравых праектаў, аўтарскіх перадач і прамых трансляцый з пазаэфірных вечарын.

Актыўна беларускія станцыі выкарыстоўваюць такую новую форму вяшчання як падкастынг. Варта звярнуць увагу на досвед айчыннай радыёстанцыі Unistar. Яна выпускае падкаст «Англий-

ский по песням», які дапамагае слухачам засвойваць англійскую мову па кампазіцыях, якія гучаць у эфіры радыёстанцыі. Аўдыторыі прапануюць разабрацца, пра што спяваюць у хітовых кампазіцыях. Падкаст даступны для праслухоўвання на афіцыйным сайце радыёстанцыі, на Apple Podcasts, Spotify, «Яндекс. Музыка» і іншых падкаст-пляцоўках. Праект ствараецца адмыслова для інтэрнэт-аўдыторыі. Іншыя беларускія станцыі ў форме падкастаў прапануюць матэрыялы, якія ўжо гучалі ў радыёэфіры. Такім чынам, на афіцыйным сайце радыёстанцыі «Радиус FM» публікуюцца выпускі праграмы «В теме», фрагменты ранішняй перадачы «Утро в большом городе», рубрыкі «Кинолюкс», «Бренд-BOX». На сайце «Нового радио» у раздзеле падкастаў публікуюцца фрагменты ранішняй перадачы «Wake Up Show». Радыёстанцыя «Альфа Радио» прапануе на сваім сайце запісы перадач «Нужные книги», «Твой ЗОЖ», «Герои нашего времени», «Всё безупречно», «В интересе политики».

Такім чынам, у сучасным беларускім радыёэфіры выкарыстоўваюцца новыя формы – вяртанне аналагавай станцыі ў інтэрнэце, вяртанне радыёстанцыі выключна ў сеціве і падкастынг. Большасць падкастаў уяўляюць сабой размешчаныя ў інтэрнэце перадачы, якія ўжо гучалі ў радыёэфіры. Па-ранейшаму ў аснове вяртання ляжыць гукавы вобраз. Пытанне мэтазгоднасці выкарыстання таго ці іншага гукавога або тэкставага элемента залежыць ад журналісцкай задачы. Праца журналіста з разнастайнымі формамі патрабуе выканання зместава-стылістычных стратэгіі падрыхтоўкі аўдыяльнага кантэнт.

Бібліяграфічныя спасылкі

1. Интернет СМИ: Теория и практика / Под ред. М. М. Лукиной.– М.: Аспект Пресс, 2010. – 348 с.
2. Шилина М. Г. Медиакоммуникация: тенденции трансформации. Новые парадигмы исследований массовых коммуникаций [Электронный ресурс] / М. Г. Шилина // Электронный журнал «МедиаСкоп». – 2009. – Вып. 3. – Режим доступа: <http://www.mediascope.ru>. – Дата доступа: 10.11.2021.